

Framtidenkoncernen ställer sig generellt positiv till miljömålsberedningens förslag men ser vikten av långsiktighet gällande ekonomiska styrmodeller samt koppling till social hållbarhet

Yttrande till kommunstyrelsen (Dnr 1024 /16) över remiss från Miljö- och energidepartementet - delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige

Ärende

Förvaltnings AB Framtiden har ombetts lämna synpunkter på ovanstående förslag till Kommunstyrelsen som kommer att lämna ett kommungemensamt svar till Miljö- och energidepartementet.

Förvaltnings AB Framtiden

Detta svar är gemensamt för bolagen inom koncernen. Förvaltnings AB Framtiden är en fastighetskoncern med dotterbolag och ingår i Göteborgs Stad. Genom bostadsbolagen Poseidon, Bostadsbolaget, Familjebostäder och Gårdstensbostäder förvaltar Framtidenkoncernen drygt 70 000 lägenheter i Göteborg och bidrar genom sitt fastighetsäggande till att utveckla hyresrätten och stärka Göteborgs utveckling. Egnahemsbolaget bygger bostadsrätter och det nya byggherrebolaget Framtiden Byggutveckling AB kommer att bygga nya hyresrätter. I koncernen ingår också Störningsjouren som arbetar med att motverka störningar i boendet.

Bakgrund

Miljömålsberedningen har tagit fram ett betänkande med förslag till strategi för en samlad och långsiktig klimatpolitik och luftvårdsstrategi som styr mot klimatmålet år 2045, med etappmål 2030 och 2040. Sju riksdagspartier står bakom delbetänkandet. Vänsterpartiet har en reservation angående några punkter där de vill gå längre än övriga i beredningen.

Klimatfrågan ska enligt beredningen integreras i alla politikområden och sektorer. Huvudförslaget innebär att utsläppen av växthusgaser kraftigt ska minska med särskilt fokus på transportsektorn, men även genom omställning av basmaterialindustrin, jordbrukssektorn, samhällsplaneringen och bostadssektorn. Inom luftvårdsstrategin anges etappmål med fokus på ökad kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik som ska öka utgöra minst 25 % år 2025. Minskat utsläpp från småskalig vedeldning, minskade kvävedioxidutsläpp från sjöfarten samt krav på lägre utsläppsnivåer gällande en rad luftföroreningar, exempelvis partiklar, ingår också i betänkandet.

Målen i förslaget innebär att Sverige ska gå före och visa vägen i omställningsarbetet med internationella mått mätt.

Delbetänkandet har nu gått ut på remiss till bland annat Göteborgs Stad. Kommunstyrelsen har efterfrågat Framtidenkoncernens ställningstagande i frågan.

Sammanfattande Synpunkter

Framtidenkoncernen anser att det är positivt att det finns en tydlig ambition om ökad takt och kraftfulla åtgärder för att kunna hitta lösningar och minimera klimat- och luftföroreningsproblemen på såväl internationell, nationell som lokal nivå. Det är bra att beredningen förankrat förslagen och har en politisk

långsiktighet. En stark nationell linje är helt nödvändig för att nå de ambitiösa målen, då klimatarbetet idag går alldeles för långsamt. Styrmedlen behöver dock preciseras betydligt för att bland annat bostadssektorn ska kunna verkställa de högt ställda målen.

Nedan sammanfattas koncernens viktigaste synpunkter kring genomförandet av åtgärder gällande nyproduktion och renovering av bostäder för att nå föreslagna målnivåer. Övriga förvaltningar och bolag inom staden förutsätts belysa andra delar av betänkandet.

Ekonomisk och social koppling

Allmännyttan där flera av koncernens bolag ingår, har ett stort samhällsansvar både när det gäller social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet, och ska agera föregångare i miljö- och klimatarbetet som stor offentlig beställare.

Under närtid står koncernen inför ett behov av att öka takten inom nybyggnation och bygga fler bostäder på ett klimateffektivt sätt. Samtidigt finns den stora energibesparingspotentialen i det befintliga beståndet som i vissa delar har ett stort underhålls- och renoveringsbehov. Klimateffektiva investeringar i såväl ny- som ombyggnad är idag mycket svåra att hantera ekonomiskt utan att det resulterar i kraftigt höjda hyresnivåer med resurssvaga grupper utanförskap som följd. Miljö- och klimatmålen har därmed en målkonflikt gentemot den så viktiga integrationen. Integrationen, hyresgästers delaktighet och minskat utanförskap är i sig samhällsekonomiskt lönsamt och dess värde bör därför vägas in i styrsystemen.

Det är ur bostadssektorns synvinkel avgörande att de förslag och styrmedel som införs har ett långsiktigt perspektiv och är tydligt kopplade till social- och ekonomisk hållbarhet. Ekonomiska områden som behöver belysas är exempelvis villkor kring hyresrättens ekonomiska förutsättningar kopplat till klimatinvesteringar, styrmedel för energieffektiviseringsstöd, solenergistöd med mera. Fokus måste vara att hitta lösningar som är hållbara ur de tre perspektiven; det vill säga leder till minskad klimatpåverkan, lägre kostnader med hyror som är rimliga och samtidigt minskar utanförskapet. Den utvecklingen är nödvändig, särskilt i storstäder som Göteborg.

Incitamenten behöver vara förutsägbara och kunna innebära kvalitetssäkrade högre klimatinvesteringar i bostadssektorn och samtidigt innebära skäliga boendekostnader. Hyresgästerna betalar även för allmännyttans förhöjda ansvar som kravställande offentlig beställare. Det är således nödvändigt att hela bostadssektorn i framtiden får rättvisa förutsättningar och att ansvaret för klimatåtgärder kopplas till social hållbarhet, däribland inte minst integrationspolitiken.

Långsiktiga styrmedel och samsyn

Förutom bostadssektorn behöver exempelvis även transportsektorn förutsägbara villkor att utgå från i omställningsarbetet, då dessa två sektorer är starkt beroende av varandra. Hållbar mobilitet och goda möjligheter till kollektiva transportmedel är förutsättningar för en växande region och planering av nya bostadsområden, där det i framtiden ska gå att leva utan fossilberoende transporter.

Hela samhällsbyggnadsektorn behöver dessutom omgående hitta gemensamma lösningar i planeringen av attraktiva boendemiljöer med storstadens nuvarande utmaningar inte minst i tät trafik, akut bostadsbrist och höga byggkostnader. Det är nödvändigt med tydligt politiskt beslutade stöd och skattemodeller som styr "klimatsmart" inom hela samhällsbyggnadssektorn och som samtidigt är förutsägbara och har ett perspektiv till minst år 2045.

Det är även brådskande att kunna planera för "klimatsmarta" lösningar som skall tillämpas under byggnadernas livslängd och därigenom förebygga kostsamma systemfel. Detta kan gälla allt från val av byggmaterial, energisystem, val av parkeringslösningar och förberedelse för alternativa färdmedel, exempelvis elfordon. Gällande byggmaterial och LCA (livscykelanalyser) förordar koncernen att standardiserade deklarerationer med koldioxiddata byggs upp nationellt, och att dessa kopplas till befintliga materialvals-system, för att förenkla kravställandet.

Det är mycket bra att Sverige tar täten inom klimatområdet och går före med högt ställda mål men nu återstår verkställighet, att leva upp till etappmålen genom tydliga resultat som visar att landet klarar utmaningen.

Framtidenkoncernen vill delta i omställningsarbetet genom att bidra till lösningar och även vara föregångare inom klimatområdet. Detta ska ske genom samverkan mellan forskning, offentliga aktörer och byggbranschen för att effektivisera omställningen till "klimatsmarta" bostadsområden med hög social hållbarhet och rimliga hyror.

För att driva arbetet aktivt i större skala krävs dock enligt ovan förda resonemang, en tydlig nationell omställningspolitik med kraftfulla, långsiktiga statliga styrmedel.

På så sätt skapas betydligt större och snabbare effekt med lägre växthusgas- och luftföroreningsnivåer än exempelvis genom nuvarande projektvisa insatser genom ekonomiskt stöd, då dessa ofta är insatta med korta tidshorisonter och ansökningsförfaranden.

Åtgärder krävs på såväl internationell, nationell som lokal nivå för att komma till rätta med partiklar och övriga luftföroreningar i storstäder som Göteborg. I en förtätning av staden måste förutsättningar finnas för goda boendemiljöer med låga halter luftföroreningar och gärna utgå från ett barnperspektiv, det vill säga att få ner luftföroreningshalterna i de nivåer barn vistas i gatumiljöer.

Följande perspektiv har beaktats.

Ekonomiska perspektivet

Framtiden bedömer att kostnaderna inom koncernen kan hanteras under förutsättning att synpunkterna i vårt remissvar beaktas. Styrmedel i klimatpolitiken måste komma med god framförhållning tidsmässigt och beakta social hållbarhet så att planering av bostäder och omställning av transportsektorn kan ske med givna spelregler. Idag innebär energieffektiviseringsåtgärder i samband med upprustning av exempelvis utsatta områden ett behov av förhöjda hyresnivåer för att få ekonomin i koncernen affärsmässig. Nyproduktionstakten skall kraftigt öka samtidigt som byggkostnaderna idag är utmanande. Här är det viktigt att hitta modeller som leder till "klimatsmarta" lösningar som är samhällsekonomisk lönsamma i ett större perspektiv, och samtidigt kunna hålla rimliga hyror.

Barnperspektivet (FN:s barnkonvention)

I koncernens bostadsbestånd bor många barn. Det är viktigt att klimatåtgärder sker med fokus på kommande generationer och att regeringen framöver har ett barnperspektiv avseende luftföroreningar kopplade till transporter.

Jämställdhetsperspektivet, inga särskilda aspekter finns.

Mångfaldsperspektivet

Klimatpolitiken gällande bostadssektorn behöver sammankopplas med integrationsutmaningen, akut bostadsbrist i Göteborg och det växande utanförskapet.

Miljöperspektivet

Förslaget hänger ihop dels med de nationella miljökvalitetsmålen samt de av Göteborgs stad framtagna miljömålen och det klimatstrategiska programmet. En uppväxling behöver ske lokalt för att nå den föreslagna högre ambitionen.

Omvärldsperspektivet

Det är angeläget med en samsyn inom staden, men även i Sverige, kring de åtgärder som ska genomföras för att kunna nyttja potentialen i omställningsarbetet fullt ut. Samverkan inom samtliga sektorer och politikområden är nödvändig.

Styrelsen föreslår besluta

att som Framtidenkoncernens yttrande till Kommunstyrelsen (Dnr 1024/16) över remiss från Miljö- och energidepartementet - delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige, översända detta remissvar.

FÖRVALTNINGS AB FRAMTIDEN

Mariette Hilmersson